У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 213. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЛИСТОПАДА 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, NOVEMBER 20, 1970 No. 213. VOL. LXXVII.

Д-р Богдан Панчук, видатний лікар і громадянин, помер в Нюарку

Нюарк. — У четвер, 19-го листопада 1970, тут у шпиталі св. Джеймса помер у ранніх годинах на 51-му році життя видатний наш лікар і громадянин св. п. д-р Богдан Панчук, осиротивши дружину Орисю, своїх колег лікарів, багатьох пацієнтів та велику українську громаду. Д-р Богдан Панчук народився в Радехові в Західній Україні 4-го липня 1919-го року, медичні студії закінчив в Ерлянґені в Німеччині. Був активним, провідним членом Українського Лікарського Т-ва Північної Америки та впродовж двох каденцій членом його Головної Управи, як заступник голови. Був активним і жертвенним членом своєї громади і парафії. Від 1951 року був членом Українського Народного Союзу. Скосила його злоякісна недуга, з якої він вповні здавав собі справу та з якої лікував не одного із своїх пацієнтів. Панахиди за спокій душі Покійного відбудуться в похоронному заведенні Литвина і Литвина при 801 Спрінґфілд евеню в Ірвінґтоні в суботу і неділю, 21 і 22-го листопада о год. 8-ій вечора. Похорон в понеділок, 23-го листопада, о год. 9-ій рано із згаданого заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку і опісля на цвинтар.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 19 листопада 1970

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКА ТЕЛЕФОНІЧНО - ТЕЛЕГРАФІЧНА КОМПАНІЯ звернулася з проханням до відповідної урядової комісії у Вашингтоні, щоб їй надано право підвищити на яких 6% оплату за телефонічні розмови на далеку віддаль, себто між окремими стейтами. Якщо компанія дістане дозвіл, то її прибутки підвищаться на 385 мільйонів дол. Таке значне підвищення оплати за телефонічні розмови буде першим за останні 17 років.

У ФОРТ БЕННІНҐ РОЗПОЧАВСЯ СУДОВИЙ ПРОЦЕС проти молодшого ляйтенанта Вілльяма Келлі. Головний прокуратор Армії капітан А. Даніель звернувся до шести суддів Військового Трибуналу та 60 слухачів з промовою - обвинуваченням ляйтенанта Келлі в тому, що він із своїм військовим з'єднанням винен у вимордуванні понад 100 цивілістів у селищі Сонмі у Півд. В'єтнамі. Та подія сталася в 1968 р. Прокуратор промовляв впродовж 24 хвилин.

ПРЕДСТАВНИК ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗАЯВИВ, що СССР запевнив Уряд ЗСА, що ніде в західній півкулі не буде совєтської нуклеарної зброї. Таке запевнення було дане „приватно" і в ньому не було виразно сказано про нуклеарну зброю, лише про „нападальну зброю". Речник Державного Департаменту Роберт МекКлоскі сказав, що й тепер на Кубі, в порту Сінфуеґос перебуває совєтський корабель - тендер для підводних човнів, але це не розцінюється як порушення неписаної умови між СССР і ЗСА.

У ПЕРШИХ ВИБОРАХ У БРАЗИЛІЇ, після чотирирічної перерви, перед веде урядова партія Союз Національної Віднови. З іще неповних даних виходить, що проурядова партія має перевагу в 27 випадках, а опозиційна лише в 15, з усіх кандидатів, що будуть вибрані до Сенату Бразилії.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОПОНУВАВ 10 мільйонів долярів допомоги для потерпілих від гураґанного вітру й хвиль жителів Пакістану. Ця допомога буде негайно переслана до Пакістану у формі харчів і готівки. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер повідомив, що це лише початок допомоги ЗСА для пакістанців, потерпілих від небувалої сили стихійного лиха. Уряд ЗСА очікує від уряду Пакістану точних інформацій про те, що саме найбільш потрібно для потерпілих.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКИЙ УЧЕНИЙ ЗАКИНУВ Америці, що вона є найбільшим центром занечищування природи у світі. У Лондоні відбувається тепер міжнародний конґрес для боротьби проти винищування звірят. Головою тієї міжнародної організації охорони звірят є чоловік голляндської королеви Бернард. Британський натураліст Пітер Скатт заявив, що один американець більше занечищує води рік, озер і океанів, як 1.000 азійців.

ПО ІТАЛІЇ КОТИТЬСЯ ХВИЛЯ шкільних страйків і заворушень: охоплені ними однаково високі школи, як середні. Фахівці нарікають, що теперішній уряд присвячує всю увагу боротьбі проти інфляції, програмі будови мешкальних домів, творенню варстатів праці і т. п. проблемам економіки, та нехтує потребами шкільництва.

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ УСЕ ЩЕ ЙДУТЬ дебати над резолюцією Альжиру, що вимагає прийняття до Об'єднаних Націй Комуністичний Китай та виключити з них Вільний Китай з осідком на Тайвані (Формозі). Окремі делеґації з'ясовують своє становище. Заповідається значне збільшення голосів „за" допущення Комуністичного Китаю до ОН, але й значне збільшення держав, які стримаються від голосування: вони здебільша погоджуються на прийняття Комуністичного Китаю, але не за ціну виключення Вільного Китаю.

В ЄГИПТІ ПРИЙШЛА реконструкція уряду. 70-тилітній прем'єр Махмуд Фавзі звільнив сімох міністрів з 32-членного кабінету та прийняв чотирьох нових, у віці від 40-50 років. Він створив становища 4-ох віце - прем'єрів — якими стали міністри закордонних справ, внутрішніх, промислу й торгівлі та здоров'я. Новий уряд дбатиме в більшій мірі, як дотепер, за внутрішні справи Єгипту.

В ГЕЛЬСИНКАХ У ФІНЛЯНДІЇ ВІДБУЛОСЯ у вівторок 17 ц. м. 90-хвилинне засідання американсько - совєтської конференції про обмеження атомової зброї: це були саме перші роковини започаткування тієї конференції, також у Гельсинках. Опісля вона нараджувалась у Відні і недавно перенесено її назад до Гельсинок.

В ГАЇФІ В ІЗРАЇЛІ ВІДБУЛАСЯ церемонія похоронення 163-ох жидів, які врятувалися були з нацистських кацетів за останньої світової війни, але померли в британському таборі інтернованих на Кіпрі в рр. 1945-1948. Ізраїльський прем'єр Голда Меїр заявила у своїй промові на тій церемонії, що вона так і дотепер не знає, чому британці всіх тих жидів інтернували, замість дозволити їм, як цього вони хотіли, поїхати до Палестини, що була тоді ще під британською владою.

ДРУЖНЯ ЗУСТРІЧ ДВОХ ПРОТИВНИКІВ

Запрошений до Білого Дому сенатор-елект Гюберт Г. Гомфрі, що його Ричард Ніксон переміг у президентських виборах в 1968 році, розмовляє дружньо з през. Ніксоном. Розмова тривала 45 хвилин.

Повідомляють, що Ніксон плянує більші зміни в складі свого уряду

Вашинґтон. — Із кіл зближених до Білого Дому інформують, що през. Ричард М. Ніксон плянує перевести в січні 1971 року, ще перед початком другої половини своєї каденції, низку пересунень і змін в складі свого уряду, як також серед його дорадників і співробітників у Білому Домі. Згідно з цими інформаціями, мали б відійти із своїх становищ секретар внутрішніх справ Волтер Дж. Гікел, секретар скарбу Дейвід М. Кеннеді і секретар рільництва Кліффорд М. Гардін. Два останні мали б відійти добровільно, бажаючи допомогти своїм відходом Президентові і його урядові притягнути нові і свіжі сили в склад кабінету. Секретар Волтер Дж. Гікел відійде із свого становища, мабуть, з інших причин. Він останнім часом критикував адміністрацію през. Ніксона за її небажання брати до уваги погляди й настрої американської молоді. У своєму листі до през. Ніксона з травня ц. р. Гікел дорікав Президентові і його урядові, що вони своїм ставленням до ідей і прямувань цієї молоді відштовхують великі маси молоді, причиняючись цим до анархії і заворушень. Секретаря скарбу Дейвіда М. Кеннеді мав би замінити на його становищі фінансист і банкір Габріель Годж, що був економічним дорадником уряду през. Айзенгавера. Між кандидатами на це становище називають також банкіра Дейвіда Дейвіса Рокефеллера і конґресмена Джорджа Буша, який програв у цьогорічних виборах у Тексасі. Секретарем внутрішніх справ мав би стати Роджерс Ц. Б. Нортон з Мериленду, крайовий голова республіканської партії. Всупереч деяким вісткам не має даних на те, щоб відійшли із своїх постів генеральний прокуратор Джан Н. Мічел і державний секретар Вілліям П. Роджерс.

Секретар оборони передбачає конечність збільшення оборонного бюджету

Вашинґтон. — Секретар оборони ЗСА Мелвін Р. Лерд заявив на відбутому у вівторок 17 листопада ц.р. зібранні Економічного Клюбу в Ню Йорку, що бюджет оборони ЗСА в найближчому фіскальному році, який починається з 1 липня 1971 року, буде видатно збільшений в порівнянні до цього ж бюджету в поточному 1970-1971 році. За передбаченням Лерда висота цього бюджету становитиме яких 74.5 до 77 більйонів долярів. Теперішній бюджет виносив суму 73,6 більйона долярів. Збільшення видатків на оборонні цілі буде викликане актуальними потребами й вимогами, як також наявним тепер ростом цін продукції і коштів прожитку і воно буде першим від трьох років. Пропонований департаментом оборони проєкт бюджету буде переданий на схвалення уряду з початком грудня цього року і в січні 1971 року перейде на розгляд Палати Репрезентантів і Сенату. Між акутальними потребами й вимогами Лерд вираховував конечність модернізації стратегічної зброї, виряду й вишколу резерв. Уряд, за словами Лерда, не задумує підвищувати оборонного бюджету в безконечність, але ж він мусить брати до уваги вимоги оборонної спроможности і національної безпеки ЗСА. Водночас із цим Лерд заявив, що поки немає домовлення між ЗСА й СССР в справі обмеження стратегічної зброї, ЗСА мусять утримувати на відповідному рівні свою оборонну спроможність в цій ділянці.

Сенатор Джевітс заявляється за конечністю „нової китайської політики"

Вашинґтон. — Відомий нюйоркський сенатор республіканець Джекоб К. Джевітс започаткував у Конґресі кампанію за зміною дотеперішнього становища З'єднаних Стейтів Америки до справи допущення комуністичного Китаю в члени Об'єднаних Націй. У своїй промові, виголошеній у Сенаті, сенатор Джевітс, який є водночас членом делеґації ЗСА до поточної Генеральної Асамблеї ОН, заявив, що Уряд през. Ніксона започаткував нову політику „відкритих дверей" у відношенні до комуністичного Китаю і допущення його в склад ОН, але передумовою, що націоналістичний Китай буде залишатися й далі між членами ОН. Сен. Джевітс плянував був навіть внести в цій справі окрему резолюцію в Сенаті, але ж вирішив внесення цієї резолюції відкласти. Зробив це він за порадою Генрі А. Кіссінґера, президентового дорадника для справ національної безпеки, щоб зачекати з цим до висліду п'ятницевого голосування в Генеральній Асамблеї ОН над резолюцією Албанії з вимогою прийняти в члени ОН комуністичний Китай і викинути націоналістичний. На думку Уряду, внесена Джевітсом резолюція могла б причинитися видатно до збільшення кількости прихильників до справи допущення комуніс. Китаю. В теперішній ситуації можливість членства в ОН обох Китаїв, заперечують і націоналістичний Китай і комуністичний.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ВИЗНАЄ ПОЛЬСЬКИЙ КОРДОН НА ОДРІ-НІССІ

Варшава. — Міністри закордонних справ Західньої Німеччини і Польщі в середу 18-го листопада 1970 р. поклали свої підписи під договором, що мав би закінчити великі суперечності між тими двома країнами після другої світової війни. Договір включає визнання Західньою Німеччиною польського західнього кордону на Одрі-Ніссі та встановлення формальних дипломатичних взаємин між цими країнами. Дотеперішні торговельні місії польська в Бонї і західньо - німецька у Варшаві мають бути піднесені початково до консулятів, а опісля до амбасад. Проєкт цього договору підготовлювано впродовж останніх десять місяців і його текст має бути опублікований в п'ятницю, 20-го листопада. Його потвердили польський міністер закордонних справ Стефан Єдриховскі і західньо - німецький міністер закордонних справ Валтер Шель. Опісля на прийнятті міністер Єдриховскі заявив, що договір „становить тривку базу для нормалізації відносин між нашими двома державами" та що він „замикає минуле і відкриває надійну і плідну добу у відносинах між нашими двома країнами і народами". На церемонії був приявний польський прем'єр Юзеф Циранкевіч. Договір буде формально підписаний ним і західньо - німецьким канцлером Віллі Брандтом у Варшаві за яких два тижні.

Совєти і червоний Китай говорять про поліпшення взаємин

Москва. — Совєтська пресова аґенція ТАСС інформує, що в середу, 18-го листопада, комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай відбув у Пейпінґу зустріч із совєтським амбасадором Василієм Толстіковим, що мало б бути черговою ознакою поступового поліпшування все ще напружених відносин між тими двома комуністичними великодержавами. Приявний при зустрічі був також дотеперішній заступник комунокитайського міністра закордонних справ Лю Ґсін-чуан, якого ТАСС називає вже як нового комунокитайського амбасадора до Москви. В повідомленні нічого не сказано про характер розмови між Чу Ен-лаєм та В. Толстіковим. Толстіков приїхав до Пейпінґу минулого місяця.

В Єгипті створено новий уряд

Каїро. — Президент Об'єднаної Арабської Республіки Анвар ель-Садат, який перебрав владу після смерти президента Нассера, видав 18-го листопада декрет про створення нового уряду з прем'єром Могаммед Фавзі на чолі. Новий уряд збільшено до 32 осіб з метою — як сказано в повідомленні поліпшити адміністрацію та піднести життєвий рівень в країні. До замітніших структуальних змін в уряді належить призначення чотирьох заступників прем'єра із спеціяльними широкими повновластями в господарських, соціяльних і закордонно-політичних справах. Новий міністер війни ген. Могаммед Фавзі перестеріг Арабський Соціялістичний Союз, одиноку політичну партію в Єгипті, що коли б тепер знову прийшло до стрілів вздовж Суезького каналу, то це вже означало б загальну війну, із застосуванням всього воєнного потенціялу по обидвох боках.

Труднощі в організації допомоги збільшують гекатомби жертв циклону в Пакістані

Пакістанець, що йому вилив моря забрав усю родину, плаче, пригорнувшись до плеча свого приятеля. В катастрофі згинули сотки тисяч людей. Докладного числа жертв цієї катастрофи досі не повелося встановити.

Дакка, Пакістан. — Загально передбачається, що загальна кількість жертв жахливого циклону і повені, що навістили Східній Пакістан минулої п'ятниці, виноситиме пів мільйона осіб і ця кількість може ще збільшитися з уваги на поширення пошестей і труднощі в організації допомоги. Багато з тих, що чудом врятувалися від жахливої стихії, може загинути тепер від пошестей та з голоду. Циклон і повінь змили з лиця землі доми і дороги і будь-яка допомога покищо можлива тільки гелікоптерами, яких Пакістан не має. Американці тим часом вислали два приватні гелікоптери зі своєї допомогової місії в Непалю та шість військових гелікоптерів, але цим ще далеко не розв'язано труднощів допомогової акції. Америка також негайно поставила до розпорядження потерпілим харчі, медикаменти та інші найконечніші продукти і матеріяли вартости десять мільйонів долярів. Також інші країни поспішають з допомогою. До тих усіх нещасть долучається ще одне, що з черги може бути катастрофою для населення: саме тепер назрівають жнива рижу і немає ані людей, ані машин, щоб цей головний продукт для прохарчування населення своєчасно зібрати з поля.

Іван Коляска промовляв до 500 студентів і професорів у трьох університетах в Иллиной

Чикаґо (С.Г.). — Українська наука і справа відмітили на терені трьох Іллинойських університетів великий успіх. Заходами і з ініціятиви проф. д-ра Степана Горака із Східньо-іллинойського університету, який є рівночасно головою Комітету для студій національностей СССР і східньої Европи при АААСС і ініціятором Асоціяції для поширення україно-знавчих студій (ААЮС), Іван Коляска, відомий автор праць: „Освіта в Радянській Україні" (в англ. і українській мовах) та „Два роки в Радянській Україні", відвідав з доповідями протягом трьох днів три університети. Дня 11-го листопада виступив в Іллинойському університеті в Шампейн-Урбані, де спонзором його доповіді про „Національне питання в СССР" були Російський і Східньо-Европейський Інститут під головуванням проф. Ральфа Фішера і Українська Студентська Громада. Понад 150 осіб — студентів і професорів мали нагоду поділитися знанням і особистим досвідом п. Коляски, який в роках 1963-65 був студентом Високої партійної школи комуністичної партії України в Києві і, втішаючися довір'ям як член Канадійської комуністичної партії, зміг проникнути вершки і низи комуністичного режиму в Україні. Тут, зустрівшись із дійсністю жорстокого режиму, насильною русифікацією України і нечуваною експлуатацією населення України московськими гавляйтерами, та в принципі чесна людина дозріла до ступня рішення. Він рішив здемаскувати найбільшу брехню століття і, студіюючи та обсервуючи усі аспекти життя в поневоленій Україні, він після кількох конфліктів з МВД був депортований з України. У висліді тих двох літ і жмудної праці науковця, ми одержали дві попередньо згадані історичної важливости праці, які скоро стали відомими в цілому світі і викликали в СССР лють розконспірованого злочинця в статтях в „Радянській Школі" (ч. 11, листопад. 1968 р.) і „Літературній Україні", (8 липня, 1969 р.). До речі, обі статті автор добре використав, передруковуючи їх в українському виданні „Освіта в Радянській Україні" (Торонто, Пітер Мартін Прес, 1970).

Виступ в Урбані був повним успіхом і майже двогодинна дискусія, яка слідувала після доповіді, була наявним доказом заінтересування дійсним станом речей в Україні між студентами та професорами. Українській Студентській Громаді під керівництвом тут народженої студентки третього покоління панни Лариси Брицької, належиться признання за опіку над доповідачем і допомогу в організації виступу п. Коляски. Між іншим, Студентська Громада робить тепер заходи над впровадженням історії України в програму курсів університету. Гостинним прийняттям доповідача в домі д-ра Дмитра Штогрина з участю професорів та студентів Іллинойського університету добіг цей визначний день свого кінця, залишаючи по собі краще зрозуміння тоталітарної системи і нещасної долі українського народу.

Слідуючого дня п. Іван Коляска виступив з доповіддю „СССР в 1960-их роках" в Східньо-іллинойському університеті. Тут його виступ спонзорували Історичний департамент і Студентський історичний клюб. Присутніх було понад 300 осіб, що являється рекордовим числом на того рода доповідях. Блискуча аналіза большевицької політики в усіх ділянках викликала знову продовжену дискусію і запити. Тут, завдяки науковій праці і навчанню д-ра Степана Горака, десятки студентів читали книжки Коляски і тому саме дискусія була більш цікавою і фаховою. Місцева преса та радіо подавали перед і після доповіді обширні звіти під заголовками: „Совєтський знавець засуджує комунізм", або „Канадійський експерт передбачає провал Совєтів". З особистих контактів знаємо, що ті статті викликали в місті довгі дискусії і їх відгук не останеться без впливів на формуван-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ПРИБУДЕ ДО КЛІФТОНУ

Кліфтон, Н. Дж. — У неділю Архиєпископ УПЦеркви і Митрополит УАПЦеркви Владика Мстислав прибуде до Кліфтону, де відправить із духовенством Службу Божу з нагоди 10-ліття місцевої парафії. Після Богослуження в церкві св. Покрови при 73-81 Вашинґтон евню відбудеться в парафіяльній залі спільний обід.

ОСІННЯ НАУКОВА СЕСІЯ НТШ В КАНАДІ

Торонто. — У неділю 22 листопада о 4-ій по полудні, в залі Святомиколаївської Школи при 4 Белвудс вулиці в Торонті відбудеться Осіння Наукова Сесія Канадійського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. В програмі, яку відкриє проф. д-р Євген Вертиполох, будуть наступні доповіді: професор о. д-р Іриней Назарко, ЧСВВ „Ґенеза і доля князів-ізгоїв", проф. д-р інж. Василь Іванис „Північний Кавказ — Українська земля", проф. д-р Петро Біланюк „Найстарша українська посілість в Римі", д-р Михайло Марунчак „Данило Танячкевич та ідея патріярхату на світанку національного відродження". На Наукову Сесію запрошується всіх зацікавлених.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. М. ЗАКЛИНСЬКОГО В НТШ

Ню Йорк. — Український Військово-Історичний Інститут при НТШ влаштовує в суботу, 21 листопада ц. р. о годині 5-ій вечора, в залі НТШ, 302 Вест 13 вулиця в Ню Йорку — чергову Наукову Конференцію. Відкриє її Директор Інституту сотн. Стефанів. З черги проф. М. Заклинського, учасник Листопадового Чину, виголосить доповідь на тему „Хто має головну заслугу в успіху Листопадового Чину". Доповідь призначена для ширшого загалу громадянства.

ВИХОВНА КОНФЕРЕНЦІЯ ОКРУЖНОЇ РАДИ СУА

Ню Йорк. — В Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку при 2-ій евню 140 в неділю 22 листопада відбудеться конференція Окружної Ради Союзу Українок Америки. Конференція почнеться о 10-ій год. ранку з участю виховної референтки Централі пані Олени Климпшин з Дітройту. Побажане широка приявність батьків.

ПРОФ. ІВАН БАКАЛО ДОПОВІДАТИМЕ ПРО ПОЛІТИКУ ЛЕНІНА

Ню Йорк. — Комісія УВАН для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом влаштовує в неділю 22 листопада ц. р. наукове засідання з доповіддю проф. Івана Бакала п. н. „Теоретичні передумови політики Леніна в національному питанні". Почнеться засідання о год. 4-ій по пол. в будинку УВАН при 206 100 вул. в Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильне рішення

Апеляційний Суд 9-ої округи в Каліфорнії прихилився до відклику співробітника „Ню Йорк Таймсу", Ерла Калдвелла, який знехтував був покликання з'явитися перед судом присяжних, що розглядав дії „чорних пантер". Калдвелл, мурин, надрукував був у названому щоденнику цикл статтей про ту партію. Нижчий суд зажадав від нього, щоб він передав судові свої магнетофонні записи і інтерв'ю, що їх переводив з лідерами „чорних пантер". Він відмовився зробити це, пославшись на неписаний закон, згідно з яким журналіст не мусить виявляти джерела своїх довірочних інформацій. Апеляційний Суд признав йому рацію, заявивши в мотивації, що журналіст повинен коритися судовому покликанню тільки тоді, коли Уряд докаже, що його зізнання необхідні для безпеки краю.

Не має значення дана конкретна справа, зате величезне значення має самий факт, що Апеляційний Суд, мотивуючи своє рішення, сказав виразно, що ним він обороняє Перший Додаток до Конституції, який признає народові право бути поінформованим, що є в найкращому інтересі народу.

Так діється у всьому вільному культурному світі. Від часу Великої Французької Революції народилась новітня преса, вона здобувала собі протягом XIX сторіччя щораз більше значення, як виразник і керівник громадської думки, як носій нових ідей, як ініціятор і промотор найбільших конструктивних починів. Преса має інформувати про найважливіші події і їх коментувати. Власне своїми коментарями вона схвалює або критикує, підкреслює позитивне і вказує на негативне. Вона служить не тільки розвагою для читачів, але й школою громадського життя. Читачі газет здобувають від неї більшу освіту, як її можуть знайти у формальній освіті на шкільній лавці. Своєю конструктивною критикою преса стала потугою, з якою мусять рахуватися володарі світу. Таку ролю може виконувати тільки вільна преса, що включає також право журналіста зберігати в таємниці джерело його інформацій.

Наше місто

Місто, в якому ми живемо, це наше місто, без уваги на те, як воно називається. Для одних таким „нашим містом" є Ню Йорк, для інших Філядельфія, Дітройт, Чикаго, Сан Франсіско, Джерзі Сіті... В більшості „наших міст" є наші церкви і школи, народні доми і організації, в міських документах записані імена і дати народження вже кількох наших генерацій, як записані імена наших рідних чи наших предків на цвинтарних пам'ятниках. Нам мусить залежати, щоб це наше місто, як воно не називалося б, в кожному відношенні було прикладним, щоб мало добре і чесне правління, щоб у ньому панував лад і порядок, щоб воно було чисте, культурне і мало всі потрібні устаткування та вигоди для життя, науки, відпочинку й розваги.

Нічого з того не може бути без нашої активної участи не тільки в житті, але й в правлінні міста. Ми, кожна наша громада, мусимо і повинні інтересуватися справами міста, знати його проблеми й потреби, трудноці й можливості. Ними треба цікавитись кожного дня, хоч найліпшу нагоду на те, щоб ними поцікавитись активно, дають кожночасні вибори. Очевидно, що в передвиборчій кампанії кандидатів на всі виборні пости представляють як ідеальних, найбільш динамічних, наймудріших та найчесніших провідників, але при відповідному зацікавленні завжди можна відділити зерно від полови, правду від пропаганди.

Очевидно, що коли наші громади будуть активно цікавитись справами свого міста, то раніше чи пізніше їхні представники будуть вибрані на відповідальні міські пости, а це з черги збільшить наші впливи на місцеві справи та місцевий розвиток. У деяких із наших міст це вже було і є сьогодні. Крайовий розголос мала наша Маруся Бек в Дітройті. Все ж таки в цьому відношенні ми, в порівнянні з іншими етнічними групами, все ще пасемо задніх.

Час від часу не тільки місцева, але й крайова преса інформує про викриття чи слідство в справі всіляких зловживань міського правління. Трапляються суди і засуди. Зловживання бувають, зокрема, тоді, коли на це є добра нагода, коли громада байдужа до справ свого міста. Це стосується до всіх, включно з громадянами українського роду. Ми всі мусимо дбати про наше місто. Досі ми маємо в цьому відношенні поважні занедбання.

Валерій Остапенко

ЗМІШАННЯ ПОНЯТЬ

Колись учених було мало, і про них існувало поняття, як про людей особливих — у тогах і шапочках з китицею, або серед кухликів та пробівок, як от доктор Франкенштайн. Взагалі ж учені колись були людьми тихими, і, якщо заходила мова про політику, вони з почуттям власної гідности заявляли: „Наука — понад усякою політикою!"

Нову еру в діяльності вчених започаткували вчені - шпигуни, що продали наукові винаходи своєї країни чужій, ворожій. Соціяльну революцію на Кубі перевів доктор філософії Кастро. Те саме збирався зробити у країнах Латинської Америки доктор медицини Ґевара. Через політику загинув доктор - п а с т ор Кінґ. А діями арабських терористів керує Хабаш, також доктор медицини. Якщо продовжувати у цьому ж дусі, то тут послідують імена професорів, письменників, філософів, навіть мистців — усіх тих сучасних західніх інтелектуалістів, що свої академічні знання, свої природні здібності розмінюють на політику.

Такого ж роду тенденції помічаються в країнах з комуністичним режимом, особливо в СССР. Про це свідчать відкриті виступи академіка Сахарова та деяких інших совєтських інтелектуалів, які вважають, що для врегулювання державних та міждержавних відносин, тобто для поліпшення життя суспільства, необхідно політичну владу передати представникам науки і культури. З цією метою, наприклад, фізик - атомник Омельченко взагалі лишив академічну науку і цілком присвятив себе політиці, навіть досягнув становища... члена ЦК КПУ. Відносно цього колишній совєтський письменник Кузнєцов у формі питання констатує: „Чи не форпост це атомників — прокладання шляхів до ключових позицій?". Щось подібне відбувається також у нас, коли хтось з наших науковців, мистців та служителів Церкви й собі „прокладає шляхи до ключових позицій" у політичному житті еміґрації...

Звичайно, у кожному з цих окремих випадків діють люди не однакових категорій і застосовуються не однакові методи. Можливо, що й кінцева мета різна. Але суть, принципи лишаються ті самі — заміна політиків неполітиками — і чимсь, віддалено, нагадує собою положення — „хто був нічим, той стане всім" — положення, від якого завжди терпить, передусім суспільство.

Так і тепер. Ті з представників наукового і культурного світу, що взялися переробити життя на землі, у цьому відношенні можливо й виходять з принципових основ науки, філософії, мистецтва, але своїми практичними діями, своїми методами вони далеко випередили „кровожерливих" політиків та генералів. Бо несподівано для себе опинилися перед фактом, що для того, щоб накинути комусь свою волю, примусити жити не так, як він хоче, необхідно застосувати н а с и льство, будь воно духовного чи фізичного порядку. Коли ж виявилось, що між провідниками „нового життя" і основною більшістю жадного духовного контакту нема, у хід пішли бурхливі демонстрації, нищення суспільних цінностей, духовний і фізичний розклад молоді, а для більшого „ефекту" — бомби і автомати.

Державні ж чинники своїм теперішнім лібералізмом, „гуманністю" довели до того, що державна політика, уряд, армія, школа, церква перетворилися в об'єкт нечуваної зневаги, знущань, глузування збоку найогидніших покидьків суспільства. А якщо це взяти до уваги, що духовними покровителями всіх цих деґенератів, наркоманів, боягузів і просто ледарів є представники науки і культури, то від усього цього навіть у завжди стійкої людини закрутиться голова. Ще б ні, коли, наприклад, життя і діяльність національного героя, людини, яка все своє життя віддала на службу батьківщині, тепер порівнюється з... „апоплексією", як це допускає на своїх сторінках журнал „Лайф" відносно генерала МекАртура.

Те, що тепер відбувається у багатьох країнах світу, є наслідком змішання понять: про корисне і шкідливе, правду і обман, патріотизм і зраду, мораль і розпусту — про всі ці протилежні властивості, що уособлюються в поняттях — добро і зло.

Первісна ж причина тут та, що поняття про добро і зло, як про дві протилежні субстанції світу, щось незалежне від свідомости і волі людини, існує тільки у релігійних космогоніях — тоді як в реальності, у житті, основою, що визначає поняття про добро і зло, є сама істота людини в її індивідуальному і суспільному житті. Інакше кажучи, добро і зло є чисто людської побудови. Оскільки ж не всі люди є однакові, то й поняття про добро і зло не в усіх однакове.

Поряд з релігією, яка стримує людину від зла, посвоєму активно бореться зі злом держава, яка за зло, за злочини, спрямовані проти окремої особи або суспільства, карає всією тяжкістю свого власного „законного" насильства — шибеницями, гільйотинами, електричним кріслом та іншими способами вбивства людини. Більшість вважає це за необхідне для закріплення та охорони державного життя, вищої форми сучасного суспільства. Однак, знаходяться й такі, які вказують, що загальний розвиток людства піднявся настільки високо, що старі форми державного буття стають пережитками минулого і самі перетворюються вже у багатьох відношеннях у невиправдане зло.

Таким чином віра у стару ідеологію втрачена, а нової нема. Нема тієї запальної ідеї, яка охопила б душі всіх людей і повела їх до певної мети.

Отак і живемо — кожний на свій смак, бодай на це є можливість у вільному світі: одні ще якось дотримуються старих норм життя, байдужі до майбутнього, другі кличуть до „світлого майбутнього", а самі залізли у темряву, як той філософ, що жив у бочці, коли ж до нього хтось підходив, він просив — „Відійди, не заступай мені сонця"...

Нестор Томич

ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ СУСТА

Рік досвіду в провадженні Централі Союзу Студентських Товариств Америки (СУСТА) дає добру нагоду розглянути проблеми зорганізованого українського студентства.

Перша проблема — це з'ясування справи: навіщо потрібно нам студентських громад чи організацій? Багатьом із нас ясно, що вони втримують студентів при нашій спільноті і дають змогу набирати практичного досвіду в організаційній праці. Деякі одначе, цього не бачать і їм потрібно раз-у-раз доказувати, що студентські громади справді корисні нашій спільноті.

З першої проблеми виринають інші. Наші громади, особливо Централя СУСТА, мають безустанні грошові проблеми, які не можна розв'язати без пожертв від „старшого покоління", навіть після прийняття різних резолюцій про 1% для СУСТА. Наприклад, УККА нічого ще за цей рік не дав, не зважаючи на часті прохання та нагадування.

Кожна організація має багато нудної секретарської роботи: висилання повідомлень, адресування коверт, писання звітів, упорядковування архівів тощо. Ця робота забирає велику кількість часу, особливо в студентській організації, де майже щорічно 1/3 адрес змінюється. Одначе, немає такого студента - добровільця, який погодився б 40 годин тижнево провадити канцелярію. Цієї проблеми ніхто не розв'яже доти, поки не буде вистачальних фондів на оплату секретарської сили. Отже, коли б не аматорська праця, ми зуміли б досягнути кращих успіхів.

Моя пропозиція, щоб в Українському Інституті в Ню Йорку, де мають свої бюра Лікарське Товариство, Інженерське Товариство, учителі і т. д., де є телефони і машинки до писання та адресування, кілька організацій склали б певну суму грошей (наприклад: лікарі — 2000 долярів; інженери — 2000, СУСТА — 1000) і запросили для роботи секретарку. Ця пропозиція сподобалась головам організацій, але їх Управи якось не могли на це рішитися. В результаті справу відкладається з тижня на тиждень.

Нам потрібний бюлетень, який повідомляв би членів всіх управ студентських громад, голів інших організацій, пресу і всіх зацікавлених про події та діяльність поодиноких с т у дентських громад. Цього року ми почали видавати такий бюлетень, спершу як неформальний, пізніше вже більш систематичний. О с т а ннього шкільного року виходив він щотри тижні під назвою „Grapevine". Такий бюлетень повинен мати окремого редактора.

Адресар нашої Централі мусить бути в постійному порядку, і, коли в якійсь громаді відбуваються перевибори, нововибрана управа повинна бути зараз включена в адресар. Також впродовж року треба додавати до нього адреси тих осіб, що виявляють з а ц ікавлення студентським життям, займаються проєктами в своїх громадах. Всіх, що були делеґатами на попередньому Конґресі, вміщено в адресарі, і всі делеґати цьогорічного конґресу будуть також включені. Одначе, на жаль, ще багато громад не прислали до Централі результатів їхніх весняних перевиборів.

Журнал високої якости — це давня і досі не розв'язана проблема. Колись СУСТА видавала „Горизонти" головно з ціллю інформування американських бібліотек. Останнє число вийшло в 1968 р. Цього року з поміччю Українського Народного Союзу та „Свободи" СУСТА видала перше число запляннованого квартальника „Студентський Голос". Черґова Управа матиме змогу це продовжувати. Також виходить 2-3 рази річно журнал нюйоркської громади „Нові Напрями". Дітройтська громада двічі видала журнал ТУСМ'у „Соняшник". Філядельфія і Боффало видають час від часу бюлетені, інші громади також плянують це робити. В пресі, замість сторінки СУСТА, частіше появляються тепер поодинокі статті, надсилані громадами, в додатку до статтей з Централі.

Деякі студенти пропонують видавати „Yearbook" із збірними знімками всіх студентських громад та описами їхньої діяльности. Одначе, це не розв'язує проблеми періодичного журналу, що вимагає співпраці багатьох людей. Можна було б сполучити журнали „Студентський Голос" та „Нові Напрями" в один журнал, адміністрований Централею СУСТА, із співучастю всіх громад, головно Нюйоркської.

Новинки про діяльність громад краще залишити для бюлетеню та преси з канадійським СУСК'ом. В попередньому році вони видавали газетку „Студент". Ще весною СУСТА вислала їм 60 долярів на покриття масової передплати черговних двох чисел, які, здається, не вийшли. Журнал „Зозулька", мабуть, також в цім шкільнім році ще не появився, правдоподібно через фінансові трудноці.

Одна з найважливіших проблем — це членство. Кожна громада старається приєднати якнайбільше членів, одначе загальне число їх не перевищує 800, отже, велика більшість студентів українського походження не є їх членами. Щоб збільшити членство, треба звернути увагу на середньошкільників, знайомлячи їх з діяльністю студентських громад та заохочуючи вступати до них, коли підуть на студії. Також треба спрямовувати наших середньошкільників на ви-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леся Лисак

МАЛЕНЬКА ІСТОРІЯ

Бувають часи, коли людині все йде шкереберть. Як колись у нас казали, „пішло, як з Петрового дня". Досі життя пливло сяко - тако, а тепер — попросту не ведеться.

Таке трапилося з Орестом. У фірмі, де наполегливими зусиллями вибився він із „чорної роботи" на добре становище, після двадцяти років справи почали псуватися. Клопоти почалися з того дня, коли несподівано звільнили Орестового шефа. На місце лагідного й вирозумілого джентлмена, який до Ореста добре відносився, прийшов новий — зовсім протилежної вдачі. „Пех" хотів, щоб Орест зразу не сподобався новому шефові. Та хіба не з тієї причини, що Орест був „нетутешній", тобто народився в Україні...

Хоч Орест в и к о н ував свою працю солідно, новий шеф залюбки знаходив у ній щось незадовільне. Чіплявся до дрібничок і роздував їх у дошкульні неприємності. Свою владу виявляв шорсткими, злобними зауваженнями і криком.

Орест мовчки терпів. Еміґрантське життя навчило його, що людина, яка мусить заробляти на прожиток — мусить переносити примхи докучливих зверхників.

Але й поза працею, яка тепер стала прикрою, почали з'являтися к л о п оти. Спершу приятель, що „на слово чести" позичив у Ореста поважну суму грошей — не віддав їх і — став неприятелем. По Орестовому серці шмагнуло гірке розчарування.

На друге, ще болючіше, не треба було довго чекати: найстарший Орестів син, на університетські студії якого Орест чимало витратився, — збунтувався проти „старомодних батьків", покинув студії і пішов у ґіппі. Залишилися по ньому незаплачені борги і прикрий біль у душі. А що нещастя, мабуть, люблять компанію, захворіла Орестова дружина. Вона занадто перейнялася втечею сина.

Орест терпів на безсоння, марнів, чорнів. Колись опанований і розважний — тепер став нервозний і перечулений. Вже не було колишньої видержливости.

А новий шеф щоденно дошкуляв. І котрогось дня Орест не стерпів і вибухнув невдоволенням.

Шеф скипів: — Якби ви мали розум, ви б зі мною не сперечалися! У нас є приповідка: „як тобі тут загаряче — вийди на двір"!

Більше не треба було казати. Це означало, що Ореста можуть звільнити з праці. Після двадцяти років зусиль. Коли Орест уже немолодий і коли дістати нову працю нелегко.

Сперши зболілу голову на руки, Орест сидів за столом. Ніхто не звертав на нього уваги. Ніхто, крім секретарки Мері, що чула розмову з шефом.

Вона підійшла до Орестового стола і запитала: —

— Маєте хвилинку часу послухати маленьку історію?

Орест сумно всміхнувся: — Будь ласка. — Мері завжди ставилася до нього прихильно.

— Я була сиротою від раннього дитинства, — сказала жінка. — Виростала у хаті прибраних батьків. Це були часи депресії, і часто не було за що купити харчів. Мої прибрані батьки хворіли. День по дневі ходила я містом — грошей на трамвай у мене не було — заходила до кожного підприємства, стоптуючи свої єдині черевики. Врешті мене прийняли до фабрики, де виробляли дерев'яні скрині. Дали молоток і сказали прибивати цвяхи. Я була перевтомлена, голодна, виснажена. Молоток, замість у цвяха, попадав на пальці. По пару годинах мої руки кривавили. Тоді підійшов форман і заявив, що моя праця — нікудишня. Сказав, що такої робітниці, як я, їм не треба.

Схлипуючи, я вийшла на вулицю. Я почувала себе найбільш нещасливою людиною під сонцем. І, коли хотіла перейти на другий бік вулиці, побачила старого сліпця у драній одежині, який теж замірявся перебрести рухливу вулицю. Взявши його за руку, я сказала, що допоможу йому.

Сліпець подякував і, йдучи зі мною, промовив: — Ви ще такі молоді, а вже так піддалися розпачу!

Я здивувалась: — Звідкіля ви це знаєте? Ви ж мене не бачите. — Не конче потрібно очей, щоб відчути людське горе, — відповів сліпець.

— Мені так важко пробиватися крізь життя, — сказала я. — Здається, на цьому широкому світі немає для мене місця.

— Так не можна думати, — лагідно заперечив сліпий чоловік. — Навіть у найчорнішій темряві людина мусить шукати ясного промінчика, бо навіть крізь найтемнішу хмару блисне колись дрібка ясности.

Так сказав старий, бідний чоловік, який не бачив Божого світу. І мені враз стало соромно за себе. Во я ж могла бачити те соняшне проміння, якого він не бачив! І чим були мої смутки в порівнянні з його безмежно сумним життям?

Орест глянув на жінку і тихо спитав: — Чи після цього ви скоро знайшли працю?

— Ні, не скоро, — всміхнулася Мері. — Але таки знайшла, і, як бачите, живу досі.

Орест з вдячністю потиснув руку жінки. Ця маленька історія була йому дуже потрібна...

Микола Кулін

СТАРИЙ, ІНШИЙ СВІТ...

(3)

В серці такого документального фільму мають фіґурувати люди. Зі спостережень видно, що мешканці Югославії не будуть такими об'єктами, як американці в інших моїх фільмах. Поперше, тут люди не звикли до апаратів та фільмування. В Америці фільм і телевізія стали частиною життя. Людина з апаратом на вулицях американського міста — буденне явище. В Югославії, де їздять кіньми, де циганські каравани є ще частиною життя — я з апаратом викликав загальне зацікавлення. Людей треба до апарата призвичаїти. Тому мушу довший час стояти на одному місці, аж люди почнуть забувати про моє існування. Але така розв'язка для мене неможлива. Я можу тут залишитись тільки шість тижнів, справді потребуючи шість місяців.

Врешті приходжу до висновку, що моє вагання тільки обмежує дорогий час, тому рішаюсь фільмувати все, що цікаве, а журитись, що з тим усім зробити, буду пізніше, вдома.

Першого дня фільмування на вулицях Банялуки ніколи не забуду. Перейшовши кілька вулиць до центру міста, став фільмувати розвалений готель „Славія" та годинник, що зупинився якраз тоді, коли почався землетрус. Піднявши апарат, починаю фільмувати. Щойно закінчивши, повертаюсь до Євгена, який тримає рольки, і бачу перед нами юрбу людей. Кожний поправляє волосся, краватку і усміхається голлівудською усмішкою повною білих зубів. Не знаю, що робити, бо треба фільмувати, а люди заслонили все довкола. Прошу Євгена, щоб не розмовляв з людьми, то може розійдуться. Люди, бачачи, що ми не відповідаємо на їхні запитання, думають, що ми чужинці й не розуміємо їхньої мови. Висловлють здогади, що ми напевно німці. А ще хтось піддає думку, що ми — совєти. Ця остання репліка викликає загальний регіт. Хтось каже, що це неможливе, совєти мали б апарат, який крутиться ручкою, як це робилося в перших фільмах.

Жваву розмову перебиває поліцай, що появився знічев'я і за короткий час розіпхав натовп. Поліцай радить нам фільмувати десь збоку, де немає людей, бо не хоче мати на вулиці замішання. І справді, тепер тільки бачу: на вулицях зупинилася довга колона авт, з яких із зацікавленням в и г л я д ають шофери. Виявляється ми стримали рух на цій довгій вулиці.

Але з того дня фільмування пішло легше. Я навчився ховатись з апаратом від людей і фільмувати в один бік, дивлячись рівночасно в другий. До того дістав від уряду авто з шофером, так що більшість Банялуки фільмував з авта, а людей з вікон будинків чи з-за газети, тримаючи апарат на колінах.

Фільмую

Банялука, як я пересвідчився, ідеальне місто для фільму. Зелені гори виглядають із-за кожного будинку, а річка Врбас, як гадючка, в'ється крізь центр міста. Життя цього сімдесяттисячного міста можна порівняти з життям міста з мільйоном населення, бо люди вдень і вночі на вулицях. Ресторани, крамниці, книгарні та „цевапліці" повні людей. „Цевапи" — це спеціялітет Банялуки. Це три різні роди м'яса, запечені в смачній паляниці. Перебувати в Банялуці і не з'їсти хоч одну „цепаву" це так, як приїхати до Риму і зіґнорувати руїни Колізею.

Ще тепер жалію, що не мав кольорового фільму і мусів вибирати між гарними кольоровими краєвидами та інтер'єрами церков і хат, де при звичайній там темноті неможливо було б робити кольорових фільмів. Зате чорно-білим я міг фільмувати і вночі

В Банялуці видно, як люди після звичайної щоденної роботи беруться до відбудови міста. Живуть тут вони переважно в невеликих будинках, хоч на вулиці Шевченка стоять три масивні нові комплекси.

Ранком ходжу або їжджу по місті, фільмуючи. Біля дванадцятої роблю перерву на обід. Обідаю в ресторанах, пильно притримуючись засади: коли ти в Римі, роби так, як римляни. Кожного дня міняю ресторан і замовляю інакший обід. Боснянська кухня подібна до нашої. Кожну страву їдять з хлібом, обов'язково свіжим, борони Боже учорашнім. Також найбідніші селяни, яких тут називають чомусь фармерами, їдять тільки свіжий хліб. Мушу признатись я — страшний хлібоїд і в босняках зустрів людей з однаковим зі мною смаком. Боснядький хліб, здається, найсмачніший у світі, і я купував його так, як діти в Америці купують шоколяду. Він широкий, плаский з грубою шкуринкою і надзвичайно запашним м'якушем. Можливо, що сербів навчили пекти хліб українці, як навчили класти дерев'яну підлогу в хатах, майструвати дерев'яні ліжка, скрині й столи.

Минуло кілька днів, і вже не стало ресторанів, куди б я не заходив. Зрештою я перефільмував майже цілу Банялуку, тож, спакувавши манатки, попрямував до Прнявора та околишніх сіл.

Прнявор став моїм виїзним пунктом, з якого я подавався в села. Тому забезпечив собі кімнату в єдиному там готелі за 35 центів на день. Кімната з бальконом та лазничкою виявилась куди модернішою та чистішою від тієї, в якій я перебував кілька ночей у мюнхенському готелі. Там платив я по вісім долярів. Не диво, що в літньому сезоні в Югославії перебувають тисячі туристів, в тому числі найбільше німців.

Якраз під моїм бальконом була автобусова зупинка, отже кожного дня мав я нагоду приглядатись людям. В з а г а л ь ному захопив на фільм цікаві моменти: стара баба в „денімах", як квочка, сиділа на білих полотняних мішках з закупами на базарі. Строга постать монахині, що проста, як свічка, терпеливо вичікувала автобуса, і врешті маси дітей, малих і босих, що громадками носилися з одного кінця вулиці в другий.

Першого вечора в Прнявopі падав дощ, тож неможливо було фільмувати. Довідавшись, що недалеко є міська читальня, я пішов туди. Перебув у читальні кілька годин, читаючи газети і приглядаючись людям за столами, що безперестанку грали у шахи. Це були переважно старі діди, які коли не грають у шахи або не п'ють каву, то розповідають про старі часи. Від них я довідався, що Тіто говорить нашою мовою і дуже любить українські танці, які для нього кожного року презентує Українське Товариство з Нового Саду, в Бачці.

Вечори проводжу або в домах місцевих людей, або з ними в каварні. Врешті погода поправилась, і я фільмую українську церкву в Прнявopі. Тут познайомився з отцем Кромішем, батьком теперішнього пароха. Цей старенький священик приїхав до Боснії молодим з України. Боснія виглядала тоді інакше, як тепер. Від отця Кроміша довідуюсь, що всю господарську культуру перейняли босняки від наших людей. На доказ цього показував він мені сербські хати, що зовсім ні відрізнялися від українських. Перед приїздом українців вони жили в примітивних халупах, спали на соломі, а їли м'ясо завішене на мотузі при стелі, гойдаючи його від одного трапезуючого до другого, щоб кожний міг відірвати собі по шматку зубами.

(Далі буде)

ГРОМАДСЬКЕ ЖИТТЯ В ТВІН СИТІ МІННЕСОТИ ЗА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ 1970

25-го січня о 4-й годині по полудні в залі Святомихайлівської парафії в Міннеаполісі, відбулося свято Державности і Соборности Українських Земель. Програма складалася: — американський гимн — програла Оксана Станиславів. Вступне слово — проф. Володимир Анастас. Проклямації губернатора стейту Геролда Ле Вандера прочитав Микола Кушнір; посадника Міннеаполісу — Люба Левицька, посадника Сейнт Полу — Христина Амброзяк. Вокальне тріо під акомпаніямент пані Кіри Цареградської виконали солістки Оксана Бринь, Лідія Мікс і Кіра Цареградська — „Делеченьки", „Червона Ружа", Оксана Бринь сольо сопрано виконала „Квіт папороті" — муз. Шамо; „Калину" — В Грудина і „Україно, матінко моя" — Кос. Анатольського під той же самий супровід.

Святочну доповідь виголосив д-р Олександер Грановський. Сольо на флейті Орисі Каркоць під піано супровід Лесі Кучварської. Пані Оля Остапчук, з чуттям передала вірш Ол. Неприцького - Грановського — „Тобі". Солістка-сопрано Лідія Курилко виконала під акомпаніямент Андрей Форсайт — „Айстри" сл. О. Олеся, муз. М. Лисенка і „Родимий краю" — муз. В. Матюка. Пан Євген Писарський продеклямував „Москва" — П. Криниці. Хор „Дніпро" під диригентурою от. Миколи Бриня виконав: „Карпатські січовики"; „Як давно"; „Задніпрянка" і „Вставай, народе" — Григорія Китастого. Співом українського гимну закінчено свято.

8-го лютого в Інтернаціональному Інституті українці демонстрували зразки мистецтва: — вишивку, різьбарство, малярство, печиво і сценічне мистецтво: — спів, гру на бандурах, танці. Участь брали: солістка Оксана Бринь, і квінтет молодих бандуристок: — сестри Вовк (Галя, Таня і Ліса), Марійка Міщенко і Галя Гайова. Танцювальна група „Твінсітіс" під керівництвом Ананія Кушніра. Хор Дівчат під Керівництвом інж. Євгена Карпяка, сольо на флейті Орисі Кушніра. Хор дівчат під керівництвом Лесі Кучварської. Доповідь мав д-р Олександер Грановський. Огляд і кордони України, ноша — мило передала її пані Аліса Данилюк, чаруючи всіх своїм чудовим буковинським строєм, виконаним нею самою.

Печиво, каву і ланч приготовили і гостили жінки Золотого Хреста. В перерві виконували українські мелодії. Інж. Ярослав Корсунський висвітлив прозірки з своєї подорожі на Україну.

В той день о год. 7 вечора в Українсько-американському домі в Міннеаполісі була зустріч з головною редакторкою журналу АБН Славою Стецько. Тема її доповіді: — „Ситуація в Україні і світовий протиросійський фронт". Враження зробила вона добре, видко обізнаність з подіями, але цілеспрямованість однобічна.

15-го лютого Міннеаполіс відвідав з концертом співак-баритон Ярослав Щур.

1-го березня — в залі при парафії церкви св. Арх. Михаїла ОДУМ влаштував гарну академію, присвячену героям Крут. Гарне було вступне слово Володимира Хорольця, змістовна доповідь Аркадія Сингаївського. Виконавці мистецької частини вив'язались непогано. Деклямації — Федора Гайового і Лілі Хоролець. Піяно сольо — Галя Вовк і Юрко Мельниченко. Дівочий хор — сестри Вовк, Катя Проценко, Галя Гайова, Оля Товстопят, Ірена Татарко і Ліля Хоролець; капеля бандуристів в складі 11 осіб 5 хлопців і 6 дівчат).

14-го квітня — Управа разом з активом Національного Комітету Республіканської партії мала зустріч в головній кватирі Респ. Партії стейту з заступником губернатора Джімом Гоетцом, який кандидатує на губернатора стейту Міннесота.

Кожного місяця Національний Комітет Республіканської Партії на чолі якої стоїть Олександер Мельниченко і його заступником є Ерік Дундурс випускають на восьми сторінках бюлетень в англійській мові під назвою „Националітіс репортер".

У зв'язку з революційними заколотами по університетах і проголошенням ЮНЕСКО святкування століття з дня народження Леніна, артист-маляр О. Канюка виготував летючку, яка подає в числах „гуманітарність" режиму. В летючці подаються в числах жертви терору, включно до концентраційних таборів 1947 року.

11-го травня — Національний Комітет Республіканської Партії Міннесоти відзначив своє 5-тиліття. Сходини відбулися в Редісон готелі „Прес Клаб" кімнаті. Присутніми були: Голова Республіканської Партії стейту Джорж Тіс, гість з Вашингтону Д. К. Ласло С. Паштор (Директор всіх нац-х груп респ. партії) і кандидат на конґресмена від 5-го дестрикту м. Міннеаполіс Ричард Енротс. На цих сходинах нагородили Олександра Мельниченка „Кептів Нейшенс Айзенгавер Прокламейшен" медалею за активну співпрацю в роботі проти комуністичної навали.

15-го травня — „Смитс Мюзік компані" влаштувала другий річний „Стенвей" піяно стейтовий попис. Було 394 виконавців, з них вибрано 12, які грали перед авдиторією. З цих дванадцяти жюрі вибрало ще кращих, які дістали нагороди. Нагороди давав сам містер Стенвей — четверте покоління в продукції виробу „Стенвей" піяно. Серед цих вибраних були Петрусь Цареградський — 9 років, молодша кляса (1-ша нагорода бронзова відзнака і чек на 75 дол.). Виконував Прелюд ч. 21 Баха і Прелюд Рахманінова До дієз мінор і Оленка Цареградська — 13 років, середня кляса — третя нагорода. Виконував Дебюссі Реверіе і Скарлатті — Соната (Фуґа). Петруся і Оленки мама — пані Кіра Цареградська — це музикальна особа. Обдарована чудовим ліричним сопрано, акомпаніює майже на всіх концертах нашим співакам і хорові „Дніпро", компонує одноголосові речі на дуети, тріо і хори. Петрусь по здібності в музиці пішов по мамі, а від тата дістав його дотепність. Прислугову є при вівтарі в церкві св. Юрія переможця, ходить до української парафіяльної школи. Оленка співає в церковному хорі і в загальноукраїнському хорі „Дніпро". Також вчиться в українській школі. Обоє — членами танцювального гуртка, який веде Петро Королевич.

24-го травня — В залі парафії св. Арх. Михаїла м. Міннеаполіс Громадський комітет влаштував вечір присвячений пам'яті Голови Директорії і Головного Отамана війська УНР Симона В. Петлюри. Програму розпочали виконанням на піяно американського гимну, який виконала Маріяна Амерслав. Генерал Василь Филонович відкрив вечір і панна Оксана Соловей прочитала доповідь проф. М. Міщенка — „Заповіт С. В. Петлюри".

Федір Гайовий (ОДУМ) продеклямував вірш Л. Полтави — „Симон Петлюра" Оленка Цареградська виконала на піяно „Фуґу" — Скарлатті і „Ріверіє" — Дебюссі. Марія Семенюк (ОДУМ) деклямувала Л. Лозара „Пам'яті Симона Петлюри". Дівочий хор під супровід бандур виконав „Чаєчку" на слова Івана Мазепи і „Повій вітре" — муз. Ф. Глушка, „Білі каштани" П. Майбороди і „Плила над річкою". Маріяна Амерслав програла Прелюд ч. 12 Рахманінова і Етюд ч. 12 Шопена.

На закінчення програми тріо Оксана Бринь, Лідія Мікс (естонка) і Кіра Цареградська під її ж акомпаніяментом виконали „Журавлі" — муз. Білоша, „Ой, ти дубочку кучерявий" — муз. Фильця, „Несіть мене лелеченьки мертвого до дому" і „Чом схилилася вербо" — муз. Шаповаленка. Як кажуть кінець вінчає діло. Тріо скрасило всі малі і маленькі недоліки програми.

31-го травня — Твин-сітіс відвідав член ВО Укр. Нац. Ради і Керівник ресорту внутрішніх справ д-р Т. Леонтій. Зустріч відбулася в залі парафії св. Юрія Переможця в Міннеаполісі. Темою його доповіді було: „Основні засади української політики у світлі сучасної дійсности". Д-р Т. Леонтій є добрим доповідачем, але шкода, що на залі було мало людей. Метою його поїздки — пізнати, в яких умовах перебувають прихильники УНРаде, і що турбує їх. Він зазначив, що є особи, які роз'їзджають поперед нього і розголошують вістки про те, що Уряд УНР в екзилі зґоден на злиття українського народу з „старшим" братом. „Безумовно це є абсурдом".

Д-р Т. Леонтій мав окремі зустрічі з різними політично-суспільними угруповуваннями і напевно виніс свої міркування.

6-го червня: — Святочний комітет при парафії св. Арх. Михаїла в Міннеаполіс, голова пані Ольга Амброзяк з нагоди 20-ліття перебування нової еміґрації на землі Вашинґтона влаштував зустріч з тими, які подали братню руку під час перебування їх в таборах ДП. В програму входила товариська зустріч, бенкет, концерт і забава. В концерті приймали участь: танцювальний гурток при церкві св. Михаїла — керівник Анатоль Кушнір, акомпаніяторка пані О. Березюк; деклematоркa Оля Хоролець, яка читала вірш І. Марусенка, присвячений цьому дневі. Маріяна Амерслав грала „Прелюд ч. 12" Рахманінова і Ноктюрн ч.1 опус 72 Шопена; пані Зоя Семенець — сопрано виконала під акомпаніямент пані Кіри Цареградської — „Україно, моя Україно" — невідомого автора з України і „Нагадай, бандуро" Г. Китастого.

7-го червня — Відбулася Академія, присвячена пам'яті поляглих у боротьбі за волю України, в Українсько-американському домі. На сцені була провізорична могила з невгасаємим вогнем, на яку представники молодечих організацій поклали вінки, а діти в українських строях положили троянди.

Оксана Станиславів відкрила академію грою на піяно американського гимну, Андрій Каркоць програв „апель"; проф. М. Михалевич відкрив програму академії; Ірена Михайльонка продеклямувала вірш „Пісня про героїв", а проф. Т. Петришак виголосив цікавий реферат. Співачка-сопрано Лідія Курилко виконала „ЛЕЛЯ" — арію з опери „Снігурочка" — Римського-Корсакова і „Минули літа молодії" муз. О. Нижанківського. Приємно чути і бачити, як виростають наші молоді на добрих фахівців слова, пісні чи іншого мистецтва. Тріо, сестри Левицькі (Оксана і Люба) і Орися Каркоць — виконали „Незабудь юних днів" муз. М. Лисенка. Євген Писарський продеклямував „У день пам'яті поляглих героїв", мішаний хор ООЧСУ і СУМА під диригентурою інж Євгена Карпяка добре виконав: — „Слава героям" муз. Сметани, „Коли ви вмирали" і „За рідний край" — Гайворонського під акомпаніямент Ірини Михайльонки. Український гимн відспівали всі на залі.

14-го червня — Відбувся вечір народної пісні і танцю у виконанні танцювального ансамблю під керівництвом Петра Королевича. Музичний супровід пані Кіри Цареградської, декоративне оформлення проф. Т. Петришака. Заповідачем була Даруся Стець, вона ж і активна танцюристка.

Програма ділилася на дві частини. Співочу частину вів Славомир Луців. Танцюристів було 22-є, з них 12 дівчат і 10 хлопців. Склад танцюристів поповнився новими членами, дітьми родини Бринів — Марка, Івася і Галини, які гарно пописувались серед всього ансамблю.

11-го липня — Від 2-ої до 5-ої по полудні був день відвідин Української бібліотеки і архіву, які розміщені в Головній бібліотеці при Міннесотському університеті міста Міннеаполісу. Внизу при вході до бібліотеки в шафі за шклом розміщені різні сталі експонати української тематики. На третьому поверсі три кімнати з книжками, часописами й іншими зразками українського мистецтва. Все в бездоганному порядку, пронумеровано, прошнуровано, заведена картотека і доступна до вживання, але лише там в години, коли бібліотека відчинена.

Треба подякувати професорові О. Грановському за працю, яку він вклав для організації цього відділу, і, можливо, це єдине місце, де українська еміґрація може зберегти матеріяли цінні для майбутнього історика.

19-го липня — В Голідей Інн м. Міннеаполісі розпочалася 23 Конвенція Ліґи Православної молоді. Праця тривала цілий тиждень. В п'ятницю 24 липня був останній день конвенції. В церкві св. Арх. Михаїла відслужив архирейську Службу Божу Єпископ Марко Гундяк в асисті священиків з інших парафій.

Валентина Єрмоленко
22 липня 1970 р.
Міннеаполіс, Мінн.

Іван Коляска промовляв до 500 студентів і

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ня опінії про СССР між студентами, професорами та місцевим населенням. Доповідача представив д-р Степан Горак, який також в коротких словах відмітив потребу знання історії та дійсности Східньої Европи. На окремому прийняттю в його домі більша кількість професорів та студентів мали нагоду протягом кількох годин познайомитися з п. Коляскою, його життям, досвідом та засудженням режиму, який продовжує своє існування виключно внаслідок терору.

У п'ятницю 1-го листопада, п. Іван Коляска доповідав в Південно-іллинойському університеті в Карбондель. Тут його виступ підготовив проф. д-р Ігор Шанковський, разом із деканом Роджером Бейлєром і Міжнародним інститутом. В наслідок неспокійного дня в Карбондель, число присутніх тут було меншим — біля 50 осіб, з тим, правда, що студенти, які вивчають східньо-европейську історію і мови, в більшості прибули, а це, звичайно, є найважливішим. Під час дискусії виявилося, що один із студентів відвідав Київ в 1969 році і замітив, що в багатьох випадках російські написи замінювано українськими. Чи, бува, большевицький режим, під тиском праць І. Коляски й інших східньо-европейських істориків та відвідувачів, не вирішив „україінізувати" Київ, щоб в той спосіб рятувати рештки облудної пропаґанди, яка більше та більше починає втрачати довір'я навіть між тими, які ще декілька років тому не хотіли і слухати про злочини Москви. Жвава дискусія відтак ще продовжувалась в гостинному домі п-ва Шанковських.

І так впродовж трьох днів п. Іван Коляска мав нагоду поінформувати про справжнє життя в СССР пів тисячі студентів та професорів, а крім того тисячі читачів місцевих газет, які, як відмічено, в усіх місцевостях принесли точні звіти з його доповідей.

На кінець і при тій нагоді хотілося б відмітити ще раз потребу присутності українських професорів в американських університетах, які при скоординованій співпраці можуть провести велику освітню працю для справи України. Важливим є відмітити, що присутні співчували долі українського народу, а це великий успіх, якого наслідків не передбачити. Іван Коляска в одній особі доказав, що одна людина для Москви може бути більш небезпечною, як цілі армії деяких західніх держав.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2

● **З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють,** що в п'ятницю 20 листопада відбудеться там Вечір, присвячений фотографії. Р. Загайкевич скаже слово про передчасно померлого ентузіяста фотографії й організатора українських фотографів Софрона Федева, — А. Карпюк поінформує про Українське Фотографічне Товариство та Б. Ржепецький говоритиме про „Фотографа в сучасному житті". Вечір уладжений у зв'язку з дбайливо влаштованою багатою виставкою фотографії, яка тепер відбувається в галерії ЛМКлюбу й проходитиме ще в п'ятницю, суботу й неділю.

Інж. Мирослав Кальба відвідає також Фінікс та Портленд

Джерзі Сити. — В доповненні до попередньої вістки про подорож інж. Мирослава Кальби, головного радного УНСоюзу із Заходу ЗСА, слід додати, що під час своєї службової поїздки він відвідає також українські громади в Фініксі в Арізоні та Портленді в Ореґоні. Згідно з остаточно встановленим пляном подорожі, він перебуватиме два дні в Фініксі, а саме в суботу і неділю 21 і 22 листопада 1970 р., звідки виїде на шість днів до Лос Анджелесу, де перебуватиме від понеділка 23-го до п'ятниці 27-го листопада й в Дні Подяки 26 ц. м. має намір зустрітися з ширшою українською громадою. Звідти виїде до Сан Франсіско, де перебуватиме від суботи 28 листопада до середи 2-го грудня, після чого виїде на четвер і п'ятницю, 3-го і 4-го грудня, до Ореґону, а опісля, під кінець подорожі, на суботу і неділю 5-го і 6-го грудня виїде до Сіятел, вашинґтонського стейту, де його подорож закінчиться. Метою поїздки є відвідати місцеві союзові громади, стрінутися з ними й по змозі з широкою українською спільнотою та допомогти в поширенні круга українського громадянства, якому УНСоюз допомагає в забезпеченні в часі потреби, на старі літа, а після закінчення життя, залишеним вдовам і сиротам.

ФОТОВИСТАВКА В НЮ ЙОРКУ ЩЕ ЛИШЕ ТРИ ДНІ

Ню Йорк. — Організована Українським Фотографічним Товариством Фотовиставка в галерії Літературно-Мистецького Клюбу на 2-ій евню триватиме ще тільки 3 дні: в п'ятницю, суботу й неділю 22 листопада. У п'ятницю о 8-ій г. вечора в ЛМ-Клюбі відбудеться „Вечір про фотографію", з участю пп. Р. Загайкевича, А. Карп'юка і д-ра Б. Ржепецького та з обговоренням Фотовиставки.

ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ СУСТА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

щі студії, бо надто багато українців в Америці не йде поза середню школу.

Цього року Централя в співпраці з Нюаркською громадою успішно влаштувала конференцію. Також середньошкільний журнал „Мир" допоміг нам спеціяльним виданням (тираж 800) з порадами про вищі студії, стипендії, університети та ін. Потрібно цю практику поширити, розсилаючи такі поради по всіх парохіях і збираючи від них прізвища та адреси всіх тих, що кінчають середню школу.

Зацікавлення студентськими справами зростає. Цього року Централя допомогла зорганізувати нову громаду в Піттсбурґу, а ще одну засновано в Йонкерсі. Інші, головно в Філядельфії, Клівленді та Трой, поважно збільшили число членів та пожвавили діяльність. Студентська громада в Боффало відсвяткувала своє 10-ліття, Нюйоркська громада має вже понад 200 членів.

Цього року на Конґрес прибуде, мабуть, найбільше число делеґатів та ґостей за останніх п'ять років. Програму його вже заплановано. Правдоподібно, в зміненому статуті гості - неделеґати матимуть якесь число голосів.

Запрошуємо всіх студентів і представників від усіх наших організацій на XII Конґрес Союзу Студентських Товариств Америки — СУСТА. Сподіваємось, що він буде успішним кроком вперед для чергової Управи.

Українська Православна Парафія
СВ. ПОКРОВИ в КЛІФТОНІ, Н. Дж.
Washington Avenue 73-81

22-го листопада 1970 року

СПРАВЛЯЄ

СВЯТО ДЕСЯТИРІЧЧЯ
З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ПАРАФІЇ

ДЕСЯТИРІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ

СЛУЖБУ БОЖУ відслужить
Високопреосвященний Владика МСТИСЛАВ
з участю довколишнього Духовенства.
Початок Служби Божої — 10:00 години ранку.
Після Служби — год. 1-ша дня
в ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ —

ОБІД

Просимо всіх прийти і помолитися разом з нами.
СВЯТКОВИЙ КОМІТЕТ

З Волі Божої відійшов у Вічність по довгій недузі
дня 17-го листопада 1970 року
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

МИХАЙЛО БОЛОННИЙ

уроджений 28-го листопада 1895 р. в с. Почаєвичах, пов. Дрогобич, Україна, учасник Визвольних змагань і вояк І УД УНА.

ПАНАХИДИ в четвер і п'ятницю, 19 і 20 листопада, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Адіни при Arctic Street в Бріджпорт, Конн.

ПОХОРОН в суботу, 21-го листопада 1970 р. о год. 10:30 ранку з того ж похоронного заведення до української Католицької Церкви Пресв. Богородиці при Grand Street, відтак на цвинтар св. І. Хрестителя.

Горем прибиті:
дружина — АННА
син — ПЕТРО з дружиною ГАЛЕЮ
син — ВОЛОДИМИР з дружиною МАРІЄЮ і дітьми: НАТАЛЕЮ, ОЛЕЮ і НУСЕЮ
донька — МАРІЯ СЛИВІНСЬКА з мужем ТАРАСОМ і дітьми: ХРИСТЕЮ і РОМАНОМ
Ближча і дальша Родина в Краю

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
несподіваної втрати, нашого Невіджалуваного, Незабутнього, Найдорожчого, Любимого
СИНА І БРАТА

бл. п.

МИХАЙЛА КУЗИКА

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в понеділок, 23-го листопада 1970 року
о годині 7:15 рано
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ та
в СТЕМФОРДІ в КАПЛИЦІ ШКОЛИ
СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО.

Знайомих, Друзів, Товаришів, просимо про Молитви за Душу Покійного.

Сповиті болючим смутком і горем:
ВОЛОДИМИР і СОФІЯ — батьки
ЕВА — сестра
БОГДАН — брат

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. д-ра ПЕТРА БОГДАНА ГАРАСИМОВА
Приятеля нашої родини
складаємо 25.00 долярів
на цілі НТШ в ЗСА
●
Родині Покійного, висловлюємо сердечні слова співчуття.
Євгенія ЮРКІВ
Монтклер, Н. Дж. Ліда і Михайло БЕЛЕНДЮКИ

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Айнтрахт", Ню Йорк, мистецькі змагання „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 22 листопада 1970, о г. 2.30 по полудні на грищі Шіценпарку в Норт Берген, Н. Дж.

„Чорноморська Січ", Нюарк — Айріш-Амерікен СК Елізабет футбольні змагання з циклу гор за Аматорську Чашу ЗСА відбудуться в неділю, 22-го листопада 1970, о год. 2-ій по полудні на грищі 2-ої школи в Елізабеті, Н. Дж.

„Крилаті" СУМА, Йонкерс — Стемфорд СК, Стемфорд, Конн., мистецькі змагання Першої Дивізії Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 22-го листопада 1970, о год. 2.30 по полудні на грищі Кукс Філд у Йонкерсі, Н. Й.

ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНІР ЗА ПЕРШІСТЬ СУАСТ-Схід

В четвер, 26-го листопада, в святковий День Подяки, відбудеться в Нюарку Футбольний Турнір за Першість Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств, делегатури Української Спортової Централі Америки і Канади на Сході ЗСА. Влаштовує ці змагання футбольна ланка СУАСТ-Схід, а господарем турніру буде УСТ „Чорноморська Січ" в Нюарку. Початок змагань негайно після реєстрації дружин, яка буде проведена на місці змагань о год. 11-ій ранком.

— О —

ІНЖ. ЛЕВ БЛОНАРОВИЧ ШАХОВИМ ПЕРШУНОМ СУАСТ-СХІД 1970 РОКУ

В цьогорічних першостях українських шахістів на Сході ЗСА, які відбулися 7-го і 8-го листопада в домі УСО „Тризуб" у Філядельфії, звання першуна Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств, делегатури Української Спортової Централі Америки і Канади на Сході ЗСА здобув інж. Лев Блонарович. Від ряду років звання чемпіона Сходу переходить з рук до рук двох чільних українських шахових майстрів інж. Лева Блонаровича і д-ра Ореста Поповича. Так і в цьому році турнір у Філядельфії не приніс змін у цьому чергуванні згаданих двох чемпіонів.

Після розіграних п'яти кругів партій, за швайцарською системою, першість та чергові місця в кінцевій табелі першостей СУАСТ-Схід зайняли: 1. інж. Лев Блонарович 4.5 точок (з п'яти можливих), 2. д-р Орест Попович 4 точки, 3. Дмитро Кулик 3.5 точки, 4-те до 8-го місця поділили Петро Гаврюшенко, Орест Коцюба, Сидір Новаківський, Роман Савчак і інж. Зенон Шпон по 3 точки, 9. Володимир Душенчук 2.5 точки, 10-те до 13-го місця поділили інж. Олександер Вонторський, Константин Елгерт, д-р Юліян Колтун і Іван Лопушанський по 2 точки, 14. інж. А. Александер 1.5 точки, 15. Лев Іваськів 1 точка, 16. Микола Гаврюшенко 0 точок.

Турніром проводили: ланковий шахів СУАСТ-Схід д-р Орест Попович і ланковий шахів господарів турніру УСО „Тризуб" д-р Юліян Колтун. В турнірі взяли участь шахісти ось таких клюбів: „Тризуб" Філядельфія — 9, „Чорноморська Січ" Нюарк — 5 (Л. Блонарович, М. Гаврюшенко, П. Гаврюшенко, К. Елгерт, Д. Кулик), „Українська Централя" Пасейк — 1 (О. Коцюба), та з Ню Йорку — 1 (О. Попович). Цілий турнір, серед учасників якого були молоді надійні шахісти, проходив у дружній атмосфері.

На закінчення турніру відбулося вручення нагород шахістам, які здобули три перші місця. З рук д-ра Ю. Колтуна одержав інж. Лев Блонарович мандрівну чашу „Ч. Січі" і шаховий годинник, а д-р Орест Попович мандрівну чашу „Української Централі" та однорічне членство в Американській Шаховій Федерації. Дмитрові Куликові в нагороду за третє місце вручив відомий режисер Богдан Паздрій комплет мистецьких шахів. Після роздачі нагород влаштували господарі турніру з УСО „Тризуб" у власному ресторані спільну вечерю, в часі якої обговорювали учасники турніру пляни діяльности шахових ланок їхніх клюбів та СУАСТ на черговий і дальші роки.

Орест Попович
ланковий шахів
СУАСТ-Схід

— О —

„ГУНҐАРІЯ" — „ТРИЗУБ" 3:2

В нашій першій вістці про ці мистецькі змагання „Великої Чотирнадцятки" з 8-го листопада ми подали були інформацію за щоденником „Ню Йорк Таймс", що ця зустріч була перервана після того, як „Тризуб" здобув вирівняння третіми воротами, що їх не признав суддя. Щойно декілька днів пізніше одержали ми з достовірних джерел спростування, що ці змагання були перервані після того, як „Гунґарія" здобула треті ворота, за які виникнув спір. Лінійний суддя спершу вказував, що стрілець цих воріт був на „офсайді", але головний суддя перерішив його оцінку. До спору включилися глядачі, які вбігли на грище, і тоді суддя відсвистав кінець цієї 60-хвилинної зустрічі. Управа „Тризуба" опрокинула ці змагання та рішення судді і справу розглядатиме Верифікаційна Комісія Німецько-Американського Футбольного Союзу.

— О —

ФУТБОЛІСТИ „КРИЛАТИХ" СУМА З ЙОНКЕРСУ ЗДОБУВАЮТЬ УСПІХИ

Спілка Української Молоді Америки дбає, згідно із своєю виховною програмою, про виховання такої молодої української людини, яка цінила м свободу, допомагала можливими її способами українському народові, була горда із свого українського імени, та стала фізично здоровою шляхом плекання спорту. Спортова діяльність Осередку СУМА ім. 30-го червня в Йонкерсі проходить головно в ланках відбиванки хлопців та дівчат, легкої атлетики і футболу. Доцінюючи вагу спорту, булавний цього Осередку Роман Глушко заснував у 1965 році футбольну дружину доросту і після початкових труднощів (де вони в початках не бувають!) зареєстрував і повів своїх футболістів змагатися в Німецько-Американському Футбольному Союзі.

В дану пору футбольна ланка, що її очолює Роман Глушко, має чотири дружини: першу, яка змагається в Першій Дивізії НАФСоюзу, резерви, дorosту і учнів. Змагуни всіх цих дружин — самі українці. Приємно приглядатися їхнім змаганням та слухати їхньої української мови на грищі. В першій дружині грають теж самі українці, в тому цілий ряд колишніх футболістів УСК-у з Ню Йорку. Неодин із них міг би грати тепер у професійній дружині. Їхнім змаганням приглядаються симпатики з гордістю, бо тут зібралася дружина українських футболістів, яка здобуває успіхи і збирає признання та похвали від чужинців, що ці „Юкрейнієнс" так гарно грають. Коли ці змагуни дружини „Крилатих" зустрілися перший раз на зеленій мураві, вони виявили велику радість, що здійснилися їхні надії змагатися разом у своїй українській дружині. З такою ж радістю і запалом почали вони сезон у Першій Дивізії і вже можуть похвалитися чималими успіхами та й надіями на чемпіонат своєї Дивізії. Управа Осередку СУМА в Йонкерсі та симпатики футболу щиро піддержують футбольні дружини „Крилатих", чого найкращим доказом є приявність їх на змаганнях. Члени Управи і футбольної ланки можуть бути гордими за своїх спортовців — футболістів, бо вони доказують, що дружина в українському складі в нічому не поступається чужим футболістам.

Богдан С. Футала

— О —

ПРОФ. СТЕПАН ПОПЕЛЬ ШОСТИЙ РІК ШАХОВИМ ПЕРШУНОМ НОРТ ДАКОТИ

Відомий шаховий майстер із Західньої України проф. Степан Попель постійно здобуває лаври переможця на шахових турнірах у свому стейті Норт Дакота. Саме наспіла до нас вістка, що проф. Степан Попель виграв всіх п'ять партій відкритого турніру за першість стейту Норт Дакоти 1970 року і став чемпіоном цього стейту вже шостий раз. В цьогорічному турнірі проф. Орест Попель переміг ось таких шахістів, за чемпіонат стейту: Шампейн, Густавсон, Нарвесон, Тирмонд і С. Соренсен. Це для проф. Степана Попеля шостий чемпіонат стейту в шости роках за порядком. Другим і третім місцем цьогорічного турніру поділилися завдяки рівності точок Нарвесон і Тирмонд.

— О —

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ЕЛЬ КОНДОРІТО" 11:1

Нюарк, 15-го листопада. Цю високу перемогу здобула „Ч. Січ на розмоклому грищі в змаганнях за першенство Прем'єр Дивізії, Шейфер Ліґи Ню Джерзі. Слабший суперник, яким є цей південно-американський клюб „Ель Кондоріто", виявив непересічну завзятість і відзначався швидкістю, але цим він не міг дорівняти добре зіграній і технично заавансованій українській дружині. „Січовики" вповні панували в грі та створювали численні догідні ситуації в підворітті гостей та здобули двоциферну перемогу. Вже в першій половині вислід був 5:0, що його здобули: Л. Вільчак, М. Фарміґа, Лужняк, М. Фарміґа і Лужняк.

Після перерви „Ч. Січ" продовжувала швидку і продуктивну гру, завдяки якій дальших 6 воріт здобули: Лужняк 2, Заремба 2, Л. Вільчак і Дуда. В часі другої півгри гості стрілили свого одинокого і почесного ґоля зустрічі. Склад „Ч. Січі": В. Вільчак, С. Касіяненко, І. Паньків, І. Паливода, М. Заремба, В. Каздоба, Ю. Дуда, Л. Вільчак, Д. Паливода, М. Фарміґа, Л. Лужняк, О. Фарміґа, М. Цинайко і М. Бакун.

Табеля гор Прем'єр дивізії Шейфер Ліґи Ню Джерзі (Стан в дні 16-го листопада 1970 р.)

	точки
1. Ґарфільд „Італія"	12: 2
2. **„Чорноморська Січ"**	10: 0
3. Португальський СК Нюарк	9: 9
4. Палермо ТНТ	7: 3
5. Петерсон Доверс — Інтер	6: 4
6. Вісла СК	6: 6
7. Португальський СК Елизабет	4:10
8. Ель Кондоріто	1:13
9. Олстер ФК	1;11

В зв'язку із суспендою клюбу „Рібери", Екзекутива Шейфер Ліґи уневажнила усі втрачені і здобуті з цим клюбом точки.

ВІДБИВАНКА

„Чорноморська Січ" II — „Чорноморська Січ" III 3:0 (15:6, 15:7, 16:14)

БРІДЖ

В чергових змаганнях „Дуплікейт Бріджа", минулої п'ятниці, першунами вечора, вийшла молода пара-подружжя п-ва Миськових.

КВАРТАЛЬНІ ЗБОРИ

Квартальні Збори членства УСТ „Чорноморської Січ" з цікавою програмою нарад і на закінчення з часм і перекускою відбудуться в суботу дня 21 листопада ц. р. Членство і батьки спортового активу зобов'язані взяти участь в цих Зборах. Початок о год. 7:30 вечером.

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 20 ЛИСТОПАДА 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Приймання чл. вкладок 397-го Відд. від год. 7-8:30 веч. в домі ЗУАДК-у при 5020 Олд Йорк Рд. Проситься вирівняти вкладки. — Управа.

СУБОТА, 21 ЛИСТОПАДА 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори 397-го Відд. від год. 3-4:30 по пол. в домі Т-ва Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Френклін вул. Проситься чл. вирівняти вкладки за місяць листопад. — І. Скочиляс, гол., М. Нич, секр.

PLAINFIELD, N. J. Місячні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 7-ій веч. в Ігол Гол. Проситься вирівняти вкладки. — П. Шилер, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 22 ЛИСТОПАТА 1970 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд., о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Секретар.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ЯНІШАК, членка УН-Союзу Відд. 57 Б-ва св. Петра і Павла в Когоес, Н. Й., померла 12 липня 1970 р. на 58 р. ж. Стала членкою УНС в 1962 р. Полишила в смутку чоловіка та дітей. Похорон відбувся 15 липня 1970 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Waterford, N.Y.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МЕЛАНІЯ ЯХВАН, членка УНС Відд. 29 Б-ва Преображення Господнього в Nanticoke, Pa., померла 14 липня 1970 р. на 79 р. ж. Стала членкою УНС в 1921 р. Полишила в смутку 3 синів: Андрія, Івана і Станлея, 2 доньки: Анну і Марію. Похорон відбувся 18-го липня 1970 р. на цвинтарі Преображення Господнього, в Nanticoke, Pa.

Вічна Їй Пам'ять!

Ольга Маліцак, секр.

JOHN KATCHMER, член УН-Союзу Відд. 7 Т-ва Дм. Капітули в МекАду, Па., помер 21 липня 1970 р. на 72 р. ж. Нар. в Гоней Брук, Па. і став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку сестру Марію, брата Степана і родину. Похорон відбувся 3-го липня 1970 р. на цвинтарі св. Марії в МекАду, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелена Словік, секр.

СОЮЗОВІ ДІЯЧІ! За десять місяців 1970 року ми придбали 4,350 членів. Щоб покрити виїмкові, „ювілейні" втрати й успішно закінчити цей конвенційний рік, нам треба 6,000 членів. Доможіть в останніх двох місяцях придбати ще 1,650 нових членів.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНАНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ТАРЗАН, Ч. 6467. Доктор Доміні заламався

Не можу зрозуміти дивної поведінки доктора Доміні, Наомі, коли він побачив, що Момбай і вождь Меду вилікували твій параліч. Я думав собі, що він захоче студіювати ті ліки, що їх відкрили примітивні науковці...

Ходи Тарзане! Малий чоловік дуже хворий.

Нам прикро, Тарзане! Він завжди робить ті, речі, що ми йому кажемо радше не робити.